

serede parter stillet forslag om oprettelse af 7-8 afdelinger af Lærerhøjskolen i provinsen.

Den hidtidige kursusvirksomhed i provinsen har været baseret først og fremmest på lærerkredsens initiativ. Det første provinsårskursus oprettedes i Ålborg i 1933. Året efter oprettedes kursus i Næstved og Odense. I 1940 var der oprettet kursus i 10 provinsbyer og i 1963-64 omfattede kursusvirksomheden 39 kursusorganisationer med i alt 6.595 kursister.

I 1940 gennemførtes en ordning, hvorefter sådanne kursus under visse betingelser kunne opnå undervisningsministeriets godkendelse med den virkning, at et årskursus gennemgås i provinsen gav adgang til videregående undervisning på Lærerhøjskolen. Det godkendtes endvidere, at tilskud, som ydedes af amtsskolefondene til denne kursusvirksomhed indgik i de udgifter, af hvilke staten refunderede skolefondene halvdelen. I 1942 gennemførtes en ændret tilskudsordning, hvorefter der ydedes direkte statstilskud til kursernes lærerløn-udgifter. Selv om tilskudsordningen gennem årene er blevet forbedret bl. a. gennem udvidelse af den række fag, der kunne anerkendes som tilskudsberettigede, har en væsentlig del af udgifterne måttet dækkes gennem tilskud fra kommunerne og fra de deltagende lærere. Ved lov nr. 220 af 11. juni 1954 om uddannelse af lærere til folkeskolen blev det fastslået, at det bør tilstræbes, at al videre uddannelse af folkeskolens lærere samles på Danmarks Lærerhøjskole eller sker i tilknytning til den. Der sigtedes herved bl. a. til kursusvirksomheden i provinsen. Ved undervisningsministeriets bekendtgørelse af 29. oktober 1957 betegnedes de anerkendte kursus i provinsen i overensstemmelse hermed som „Danmarks Lærerhøjskoles provinsårskursus“. Initiativet til oprettelse af årskursus udgik dog stadig fra lokale kredse, og der gennemførtes ingen principiel ændring i kursusvirksomhedens økonomiske vilkår. En nyordning på dette område gennemførtes ved finansloven for finansåret 1963-64. Herefter fastsattes timelønnen for lærere på provinsårskursus af undervisningsministeriet og til samme grundtakst som for timelønnet undervisning på Danmarks Lærerhøjskole. De samlede lærerløn-udgifter affholdes af statskassen. Staten yder desuden lederen af de enkelte kursus et lederhonorar på 50 kr. + procenttillæg pr. hold, samt et tilskud på 50 kr. årligt pr. hold til dækning af kontorholds- og andre administrationsudgifter.

Denne nyordning var motiveret med, at man fandt det uomgængeligt nødvendigt, at der jævnsides med udbygningen og intensiveringen af arbejdet på Danmarks Lærerhøjskole skete en udbygning

af kursusvirksomheden i provinsen, ligesom man fandt det rimeligt, at staten overtog samtlige udgifter i forbindelse med denne virksomhed. Konsekvensen af disse synspunkter må imidlertid — også i overensstemmelse med læreruddannelseslovens bestemmelse om, at den videregående læreruddannelse samles under Danmarks Lærerhøjskole — være, at kursusvirksomheden i provinsen henlægges helt og fuldt til Lærerhøjskolen og betragtes som en del af denne institutions virksomhed, således at Lærerhøjskolen har ansvaret for, at den nødvendige undervisning etableres og direkte afholder de hermed forbundne udgifter.

Det af Lærerhøjskolens rektor udarbejdede forslag til en nyordning bygger på denne forudsætning. For at Lærerhøjskolen skal kunne løse opgaven under hensyntagen til de lokale forhold og i det hele på en så effektiv måde som muligt, tænkes oprettet 7-8 afdelinger af Lærerhøjskolen, der hver skal være centrum for uddannelsesvirksomheden inden for sit område. Inden for den enkelte afdelings område vil der kunne oprettes kurser på de steder, hvor der er behov derfor, men planlægningen af kurserne vil ske inden for væsentlig større enheder end hidtil, hvilket muliggør en mere rationel udnyttelse af mulighederne.

Til hver afdeling tænkes knyttet en lærer, som vil få til opgave at varetage den daglige ledelse af kursusarbejdet. Det vil påhvile ham gennem kontakt med lærere og skolemyndigheder at registrere behovet for kursusvirksomhed samt at medvirke ved kursernes tilrettelæggelse og praktiske gennemførelse. For yderligere at sikre, at den værdifulde kontakt med lærerkredse og skolemyndigheder, som den hidtidige ordning har nydt godt af, ikke forringes, tænkes ved hver afdeling oprettet et repræsentantskab, der bl. a. vil kunne tage initiativ til nye kurser.

Den uddannelsesvirksomhed, der knyttes til disse afdelinger, vil i første række være årskurser med et indhold svarende til Lærerhøjskolens årskurser samt metodikkurser. Herudover vil afdelingerne kunne medvirke ved gennemførelsen af andre kurser inden for Lærerhøjskolens arbejdsområde, som det viser sig hensigtsmæssigt at gennemføre flere steder i landet, jfr. kgl. anordning af 17. juli 1963 om Danmarks Lærerhøjskole, § 2, punkt 1-4, der indeholder en fortegnelse over de vigtigste af de i betragtning kommende kursusformer:

1. Kursus, der tager sigte på at uddybe lærernes faglige og pædagogiske forudsætninger, for at varetage folkeskolens almindelige undervisning.
2. Kursus til uddannelse af lærere til specialundervisning.